

Gjør det lønnsomt å hogge skog

Når gode råd er dyre, spør en skogbrukssjef!

Jan Erik Larsen

Er du skogeier og vurderer hogst, er det flere spørsmål å ta stilling til før du bestemmer deg. Lønnsom hogst er fullt mulig med den rette skogen, og ikke minst når den blir hogget på rett tidspunkt.

Når skal jeg hogge?

Skogen er hogstmoden når veksten blir så lav at det lønner seg å plante ny skog. Dette pleier å skje 60-120 år etter planting, og tar typisk kortere tid ved kysten enn i innlandet. På mark med god produksjonsevne, eller bonitet som vi kaller det på "stammespråket", produseres større volum på kortere tid. På dårlige boniteter produserer mindre volum på lengre tid. Derfor blir hogstmodenhetsalderen høyere desto lavere boniteten er. Hvis i tvil, sjekk skogbruksplanen eller spør skogbrukssjefen i din kommune.

For tidlig hogst

Det finnes mange gode grunner til å ikke hogge skogen for tidlig. Ved å vente til riktig tidspunkt, øker verdien betraktelig. En grunn er at volumet øker. Du har mer tømmer å selge. I bildeeksempelet ser vi at en skogeier nesten kan tredoble verdien på sin skog ved å vente 20 år med hogst.

Kvaliteten øker parallelt med veksten. Andelen av det vi kaller sagtøm-

Verdifull last: Når tømmeret er hogd, frakter lassbæreren tømmeret til vei.

Foto: Gerd Inger Aarnes

mer, som er den mest verdifulle deler av tømmerstokken, blir større. 20 år før normal hogstmodenhet vil sagtømmerandelen ofte utgjøre bare ca. 50 prosent av det salgbare volumet. Denne vil som regel øke til 70 prosent eller mer i løpet av de siste 20 årene fram mot ideell hogstalder.

Driftskostnadene er din hovedutgift. Disse synker når mengden tømmer på arealet øker. Kostnadene til drift trekkes fra din inntekt av hogsten. Det er lurt å spørre ulike tømmerkjøpere om tilbud.

Dessuten kan du hjelpe klimaet ved å vente med hogst til skogen er hogstmoden. Granskog i full vekst binder CO₂ fra lufta. Denne effekten øker jo nærmere hogstmodenhet vi

kommer. Høy produksjon betyr at det bindes mye CO₂, men i tillegg kan mer tømmer brukes til byggematerialer og på den måten lagres mer CO₂ i bygg.

Hvordan avvirke skog?

1. Er skogen hogstmoden? Hvis ja, fortsett til punkt 2. Hvis nei, smør deg med tålmodighet; det lønner seg.
2. Avklar om det er behov for å få bygd vei: Terrengtransport av tømmer er dyrt. Nødvendige veier bør bygges før hogst, her er det gode tilskudd å hente. Henvend deg til skogbrukssjefen i kommunen om dette.
3. Sammenlikne tilbud: Ønsker du å hogge hogstmoden skog kontakter du tømmerkjøper som sokner til området du har skog i. Er det flere skogeierforeninger som opererer i samme distrikt, er det lurt å kontakte alle. Skogbrukslederen som representerer disse foreningene lokalt, vil komme på en befaring og gi et uforpliktende tilbud. Tilbudet sier hva du får betalt for tømmeret og hva det vil koste å ta det ut. Prisene på hogst varierer. Med fin og rettvekst granskog helt

Skogeigar med spørsmål?

Bondevennen presenterer ein serie artiklar frå Skogselskapet i Rogaland, mynta på den urøynde skogeigaren. Informasjonen er relevant for skogeigarar også i andre fylke. Denne er den tredje av i alt fem artiklar.

Skogentusiast: Jan Erik Larsen er skogbrukssjef i Tysvær kommune.

Foto: Gerd Inger Aarnes

Ønsker du å delta på fagarrangement om hogst og skogsveger, ta kontakt med gerd@skogsekskapet.no eller ring tlf. 952 10 357

inntil vei, og med lette driftsforhold, vil driftsprisen bli lav. Er i tillegg tømmeret av god kvalitet, så vil andelen sagtømmer blir høy og skogeier sitte igjen med en stor andel av verdien. Vegforhold og terreng innvirker på prisen. Er terrenget så bratt at det må brukes taubane, vil driftsprisen stige. Det samme gjelder for dårlige veier, eller ikke vei. Synes du det er vanskelig å sammenlikne pristilbudene fra tømmerkjøperne, be om å få næringsnøytral rådgiving fra skogansvarlig i kommunen.

4. Signere virkeskontrakt: I denne skal det komme tydelig fram hva slags avtale dere har om pris, og nøyaktig hva slags arbeid som skal utføres. Et kart skal ligge ved kontrakten der det er merket hvor hogsten skal skje. Avklar rydding rundt turstier og andre spesielle hensyn med tømmerkjøper. Tømmerkjøperen vil også bestille nye planter. Det er lovpålagt å sørge for ny skog etter hogst.

5. Alle som skal avvirke tømmer er pliktig til å avsette mellom 4 og 40 prosent av inntekten fra tømmeret til en skogfondskonto. Hvis du ikke oppgir en prosentsats vil det automatisk stå 10 prosent i kontrakten. Har du planer om større investeringer på din eiendom bør du velge en høy skogfondssats. Midler på skogfondskontoen brukes for å finansiere for eksempel plantekjøp, planting og skogsvei. Å bruke skogfond gir store innsparinger på skatt.

6. Sjekk at oppdraget blir utført i henhold til kontrakt når hogsten nærmer seg slutten, blant annet at ryddearbeid er utført som avtalt. Sjekk dette før maskinene transporteres vekk, da er det mye lettere for alle parter å få fikset opp i ting.

Klimasmart: Skog i vekst binder CO₂ og når tømmeret brukes i for eksempel bygg, ligger karbonet lagret i bygningen. For å få utnyttet klimaeffekten maksimalt bør skogeier plante ny skog etter hogst. Foto: Line Venn, Norsk Skogbruk

Det står et 50 år gammelt granfelt under bra vekstforhold. Gjennomsnittstreet er ca. 20 m høyt og det er 500 meter terrengtransport. Bør skogeier bestille hogst nå, eller vente? Tabell og regneeksempel hentet fra brosjyren "Tømmersalg for dummies" som ligger gratis tilgjengelig på nettet.

	50 år	60 år	70 år
Volum salgbart m ³	25	36	50
Diameter 1,3 m over bakken, cm	17	20	23
Volum per tre, liter	250	360	500
Antall tre per m ³	4.0	2.8	2
Fordeling skurtømmer - massevirke	40/60	60/40	75/25
Verdi per m ³	280	300	315
Utgifter per m ³	151	132	118
Netto per dekar	Kr 3225	Kr 6048	Kr 9850

Tips

- Ikke hogg skogen for ung.
- Få flere pristilbud.
- Kommunen kan tilby næringsnøytral veiledning.
- Skogfondstrekket kan brukes til investeringer som vegbygging eller planting etter hogst.
- Husk at du må sørge for ny skog etter hogst.